

SYKE-2015-J-131

**Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen välinen
tulossopimus vuosille 2016 - 2019**

Sisältö

1. Toiminta-ajatus ja perustehtävien kuvaus	2
2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
2.1 Vaikuttavuustavoitteet	3
2.2 Toimeenpanosuunnitelma vuosille 2016-2017	4
2.3 Yhteistyö tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa	4
3. Toiminnallinen tuloksellisuus.....	5
3.1 Toiminnallinen tehokkuus.....	5
3.2 Tuotokset ja laadunhallinta.....	5
4. Voimavarojen hallinta.....	7
4.1 Rahoitus.....	7
4.2 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	8
4.3 Tietovarannot ja tutkimusinfrastrukturi.....	9
5. Seuranta ja raportointi.....	10
5.1 Tavoitteiden tarkistaminen ja muutosten käsittely.....	10
5.2 Tulossopimuksen toteutuman raportointi.....	10
6. Voimassaolo ja allekirjoitukset	10

1. Toiminta-ajatus ja perustehtävien kuvaus

Suomen ympäristökeskus (SYKE) kehittää ratkaisuja kestävästä kehityksestä edistämiseksi erityisesti valtioneuvoston, muun julkisen hallinnon ja elinkeinoelämän käyttöön. Ratkaisujen pohjaksi SYKE tuottaa tietoa ympäristöstä, sen tilan kehityksestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä ja arvioi vaihtoehtoisia kehityssuuntia. SYKE huolehtii myös useista EU-lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten edellyttämistä raportoinneista sekä hoitaa eräitä ympäristövalvonnan ja muita viranomaistehtäviä.

SYKE hoitaa myös maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia vesivarojen käytön ja hoidon tehtäviä.

SYKE keskittyy toiminnassaan:

- ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, erityisesti näihin liittyviin ohjausjärjestelmiin ja –keinoihin sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin ja seurantaan
- vesistöjen, pohjavesien ja Itämeren suojelun, hoidon ja kestävästä käytön edistämiseen sekä Itämereen ja vesiin kohdistuvien paineiden vaikutuksiin ja tilan seurantaan
- Itämereen ja vesistöihin liittyvien ohjausjärjestelmien ja -keinojen kehittämiseen sekä öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan
- kiertotalouden ja biotalouden edistämiseen ja materiaalien ja energian käytön tehokkuuden lisäämiseen
- luonnonvarojen kestävästä käytön ja vaikutusten arvioinnin edistämiseen sekä uudentyyppisten riskien tunnistamiseen ja ratkaisujen löytämiseen
- luonnon monimuotoisuuden tilan seurantaan ja turvaamiseen, luonnon kestävästä käytön ja ekosysteemien toimintaan perustuvien palveluiden ylläpidon edistämiseen ja ratkaisuihin sekä luonnonvarapalveluihin perustuvan liiketoiminnan edistämiseen
- maankäyttöä, rakennettua ympäristöä ja liikennejärjestelmiä koskevan tiedon tuottamiseen ja jakamiseen sekä käyttötarpeiden yhteensovittamista tukevien ohjauskeinojen kehittämiseen

SYKE ottaa tutkimus- ja kehittämistoiminnassaan huomioon myös merkitykseltään kasvavat ympäristökysymykset, kuten

- globaaleiden ympäristömuutosten voimakkaampi heijastuminen Suomeen
- ympäristöä koskevan hallinnan muutokset
- ikääntymisen ja väestörakenteen muutoksen vaikutukset palvelurakenteisiin, asumiseen ja liikkumiseen

2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

2.1 Vaikuttavuustavoitteet

Suomen ympäristökeskus vaikuttaa yhteiskunnan kehityksen kestävyteen tuottamalla ja välittämällä uutta tietoa ja uusia ratkaisumalleja. Tiedon keskeisiä käyttäjiä ovat valtioneuvosto, aluehallinto, kunnat, maakuntien liitot, liike-elämä, tiedotusvälineet, kansalaisjärjestöt sekä yksityiset kansalaiset.

Vaikuttavuustavoite	Indikaattori	Tavoitearvo
Biotalouden ja kiertotalouden kasvu ja uudet ratkaisut ovat kestäviä ilmastonmuutoksen hillinnän, vesi- ja muiden luonnonvarojen käytön, vesistöjen ja Itämeren kuormittumisen sekä ekosysteemien turvaamisen kannalta.	Määritellään vuoden 2016 kuluessa	
Elinympäristöt ovat monimuotoisia, terveellisiä sekä hyvinvointia edistäviä ja niiden vaikutukset terveyteen tiedostetaan.	Puisto- ja vesialueiden saavutettavuus kaupungeissa* (% väestöstä) Elinympäristöjen monimuotoisuuden muutos	tbd
Ympäristöä koskevaa tietoa tuotetaan, jaetaan ja käytetään tehokkaasti, digitalisaation myötä kansalaisten osallistumisen edellytykset elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon paranevat ja ympäristötiedon tuottamiseen, jalostamiseen ja jakeluun kehittyä uutta yritystoimintaa.	Sähköisten ympäristötietopalveluiden käyttäjien määrän muutos	tbd
Ympäristösääntelyn kehittämiskohteet on tunnistettu ja ne on ratkaistu kokeilemalla uusia toimintamalleja ja käyttämällä hyväksi osallistavaa sääntelyn kehittämistä sekä sääntelyn ja kokeilujen johdonmukaista arviointia.	Ympäristösääntelyyn liittyvän hallinnollisen taakan muutos yrityksissä * (%)	tbd
Eri toimijoiden yhteistyöhön perustuvat kokeilut tuottavat innovaatioita ja ratkaisumalleja, joiden avulla suomalaisen yhteiskunnan ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyttä voidaan vahvistaa ja joita voidaan hyödyntää myös kansainvälisesti.	Kokeiluympäristöjen laajeneminen ja yleistyminen (vaikutuspiirissä olevan väestön määrän muutos %)	+40 %

Vaikuttavuustavoitteet perustuvat hallitusohjelman linjauksiin, ohjaavien ministeriöiden pitkän aikajänteen tavoitteisiin sekä Suomen ympäristökeskuksen strategiaan tavoitteisiin.

Suomen ympäristökeskus todentaa toimintansa vaikuttavuutta tulossopimuskauden lopulla erillisen, ulkopuolisen vaikuttavuusarvioinnin kautta. Arviointia varten tarvittavaa aineistoa kootaan koko tulossopimuskauden ajan.

2.2 Toimeenpanosuunnitelma vuosille 2016 - 2017

Vaikuttavuustavoitteiden toimeenpanoon liittyvät keskeisimmät toimenpiteet on kuvattu erillisessä toimeenpanosuunnitelmassa. Kyseisessä suunnitelmassa on kuvattu myös vaikuttavuustavoitteiden ulkopuolelle jääviin perustehtäviin liittyvät keskeisimmät tavoitteet ja toimenpiteet. Toimeenpanosuunnitelma päivitetään vuosittain seuraavan kahden vuoden ajalle.

2.3 Yhteistyö tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa

Hallitusohjelmassa korostetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyön vahvistamista innovaatioiden kaupallistamiseksi. SYKE syventää yhteistyötä korkeakoulujen, muiden tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa LYNET-yhteenliittymää ja muita kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja ja yhteistyösopimuksia hyödyntäen. Yhteistyön tiivistämisellä tavoitellaan alueellisten, fokusoitujen osaamiskeskittymien vahvistamista strategisesti tärkeillä tutkimusaloilla, infrastruktuurien yhteiskäyttöä, kansainvälisen kilpailukyvyn kasvua sekä tutkimustulosten ja osaamisen vahvempaa vaikuttavuutta ja kaupallistamista

3. Toiminnallinen tuloksellisuus

3.1 Toiminnallinen tehokkuus

3.1.1 Toiminnallinen tehokkuus Toiminnallisen tehokkuuden mittarit	Mittari	Toteuma 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
	Ammattiyhteisöille suunnatut artikkelit / htv	0,21	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
	Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit / T&K-htv	0,99	1	1,1	1,15	1,2	1,2
	Julkaisut / htv	0,92	1	1,1	1,15	1,2	1,2
	Julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	103	100	100	100	100	100
	Liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	105	100	100	100	100	100

3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Tuotosten ja laadunhallinnan mittarit	Mittari	Toteuma 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
	Ammattiyhteisöille suunnatut artikkelit (kpl)	134	160	140	135	130	130
	Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit (kpl)	254	250	235	240	240	240
	Verkkosivuvierailujen määrä (www.ymparisto.fi , milj. kpl/a)*	3 600	5 000	4 000	4 100	4 200	4 300
	Asiantuntijablogien määrä (kpl/a)			50	55	60	65
	Paikkatietoaineistojen rajapintojen käyttömäärä (milj. kpl/a)** Ympäristöhavaintotietojen rajapintojen käyttömäärä***			75	80	85	90
	Erytistilanteiden kokonaiskesto**** (päiviä/a)		50	50	50	50	50

	Tyytyväisyys SYKE:n palvelukykyyn kokonaisuutena (YM, MMM, ELYt)	3,24/5	90% ¹⁾	90% ¹⁾	90% ¹⁾	90% ¹⁾	90% ¹⁾
	Tyytyväisyys SYKE:n asiantuntijatukeen (YM, MMM, ELYt)	5,5/7	4,0/5	4,0/5	4,0/5	4,0/5	4,0/5
	Tunnettuus, media-indeksi (julkishallinnon mediabarometri: kiinnostavuus x aktiivisuus (0-100))		50		50		50

1) Vastaajien osuus, joiden mielestä SYKE on suoriutunut tehtävistään sovitulla tavalla tai paremmin,

*) Palvelu jaettiin kolmeen osaan vuonna 2013. Tavoite ensimmäisen kerran vuodelle 2015.

**) Inspire- rajapintapalveluiden kautta ladattujen aineistojen määrä

***) Perustason mittaus 2016, jonka jälkeen tavoitteet vuosille 2017-2019.

****) Suoritemittari otettiin käyttöön ensimmäisen kerran vuodelle 2015. Sisältää Tulvakeskuksen kautta sekä erikseen määrättyjen normaalitilasta poikkeavan toimintavalmiuden keston.

4. Voimavarojen hallinta

4.1 Rahoitus

Suomen ympäristökeskuksen rahoitus koostuu valtion budjetin kautta kohdennettavasta toimintamenorahoituksesta, tutkimus- ja kehityshankkeiden hankerahoituksesta sekä palveluista perittävistä maksuista. Ulkoisen TKI- rahoituksen osalta tilanne on muuttunut leikkausten myötä merkittävästi kireämmäksi. Voimassaolevan kehysten, vuoden 2016 tulo- ja menoarvioesityksen sekä ulkopuolista rahoitusta koskevien arvioiden mukaan SYKEN kokonaisrahoitus kehittyy seuraavasti:

	Toteuma 2014	TAE 2015	TAE 2016	Kehys 2017	Kehys 2018	Kehys 2019	Huomautukset
Suora budjettirahoitus*, milj. €	31,4	29,5	30,0	27,2	24,6	24,5	Envibase- rahoitusta 2015 - 2017 yhteensä 6,5 milj. €
	Toteuma 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019	
Ulkopuolinen rahoitus, milj. €	29,2	27,7	27,7	27,0	27,0	28,0	
- ympäristöministeriö	6,9	5,8	5,5	5,5	6	6	
- muu julkisen sektorin rahoitus	8,6	10,0	9,8	9	8,8	8,9	
- budjetin ulkopuolinen rahoitus	9,1	6,9	8	7,6	6,8	7,2	
- maksullisen toiminnan tulot	4,6	5,0	4,4	4,9	5,4	5,9	
Yhteensä	60,6	57,2	57,7	54,2	51,6	52,5	

* ei sisällä ympäristövahinkojen torjunnan kustannuksia eikä alusinvestointeja
Valmisteilla olevien uudistusten rahoitusvaikutuksia ei ole huomioitu em. luvuissa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkopuolisen rahoituksen kehittyminen vaikuttaa merkittävästi toiminnan laajuuteen ja sisältöön. Ulkoisen T&K- rahoituksen on ennakoitu supistuvan.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus	Toteuma 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä, milj. €	17,5	15,1*	14,8*	13,3*	12,6	13,1
EU-hankerahoituksen määrä, milj. €	5,0	4,2	3,0	3,5	4,0	4,0

* Sisältää Envibase- hankkeen rahoituksen vuosille 2015 - 2017

Voimassaolevan hallitusohjelman toimeenpanon yhteydessä päätetty kahden (2) miljoonan euron leikkaus jakottuu vuosille 2016 - 2018. Leikkaus kohdennetaan pääosin toimitila- ja hallintokustannuksiin.

	2016	2017	2018	Yhteensä 2016 - 2018
Toimintamenorahoituksen erillisleikkaus (milj. €)	0,6	0,8	0,6	2,0
Toimitilakustannusten vähentäminen (milj. €)	0,5	-	0,8	1,3
Hallinnon kustannusten vähentäminen (milj. €)	0,1	0,2	0,2	0,5
Muut toiminnallisten kustannusten leikkaukset (milj. €)	-	0,1	0,1	0,2

4.2 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

SYKEN henkilöstön määrän ennakoitaan vähenevän selvästi, koska toimintamenorahoituksen ja ulkoisen T&K- rahoituksen ennakoitaan supistuvan.

Henkisten voimavarojen tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet vuosille 2016 - 2019 kuvataan syksyllä 2015 valmisteltavassa Suomen ympäristökeskuksen omassa henkilöstöstrategiassa. Huomiota kiinnitetään muutoksen hallintaan, johtamisen ja esimiestoiminnan kehittämiseen sekä osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin. Erityisenä tavoitteena on varmistaa asiantuntijuuden uusiutuminen siten, että keskeisen asiantuntijatuen laatu ja saatavuus voidaan varmistaa, vaikka voimavarat kokonaisuutena tulevat vähenemään.

Henkisten voimavarojen hallinnan mittarit	Mittari	Toteuma 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Henkilöstörakenne	Henkilöstön määrä (htv)	635	640	555	540	520	510
	Toimintamenorahoitteinen htv	360	346	330	310	300	295
	Toimintamenorahoitteinen htv-osuus (%)	57	53	59 %	57 %	58 %	58 %
	T&K- toiminnan toimintamenorahoitteinen htv-osuus (%)	42	36	40	35	35	35
	Muut henkilöstön muutokset (htv)	-31*	-6*	-30	-15	-20	-10
Työhyvinvointi	Työtyytyväisyys (VM-baro)	3,65		3,70		3,70	
Innostava johtaminen ja esimiestyö	Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	3,31		3,4		3,4	
	Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	3,25		3,3		3,3	
Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen	Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	3,25		3,3		3,3	
	Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	3,57		3,60		3,60	
Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky	Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	3,26		3,3		3,3	
	Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	3,75		3,75		3,75	
	Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	6,1	6,8	6,5	6,5	6,5	6,5

*TORI- hankkeen ennakoitu vaikutus: - yhteensä – 8 htv 2015 loppuun mennessä

4.3 Tietovarannot ja tutkimusinfrastruktuuri

Suomen ympäristökeskus vastaa useiden kansallisten tutkimusinfrastruktuureiden ylläpidosta ja kehittämisestä. Keskeisessä asemassa ovat erityisesti ympäristötietovarannot ja niitä tukevat toiminnot, Suomen merentutkimuksen infrastruktuuri FINMARI sekä SYKE:n laboratoriotoiminnan vertailu- ja kemian mittanormaalilaboratoriotoiminnot.

SYKE on avannut tietovarantonsa julkiseen käyttöön ensimmäisenä tutkimuslaitoksena Suomessa. Tietovarantojen avaamista ja niiden ylläpidon suunnitelmallista kehittämistä jatketaan. SYKE lisää myös tutkimukseen liittyvien aineistojen, tutkimustiedon ja menetelmien avoimuutta.

SYKE uudistaa tietovarantojaan ja muuta tutkimusinfrastruktuuria kustannustehokkaammaksi vuosina 2016 - 2019. Muutoksissa otetaan huomioon kansallisen tutkimusinfrastruktuurin kehittämissuunnitelmat sekä näihin liittyvät rahoitusmahdollisuudet. Ympäristöministeriön johdolla laaditaan tietovarantojen uudistamisen ja niiden käytettävyyden parantamisen ohjaamiseksi kehittämissuunnitelma yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja tarvittaessa muiden sidosryhmien kanssa. Vertailulaboratoriotoiminnan rooli ympäristötiedon laadun varmentamisessa selkeytetään.

5. Seuranta ja raportointi

5.1 Tavoitteiden tarkistaminen ja muutosten käsittely

Tämä tulossopimus koskee vuosia 2016 - 2019. Tässä sopimuksessa on otettu huomioon hallitusohjelman tavoitteet, ympäristöministeriön uudistettu strategia, TAE 2016 tavoitteet sekä voimassaoleva kehysbudjetti.

Mahdolliset poikkeamat tulossopimuksen toimeenpanon osalta käsitellään mahdollisimman nopeasti ja merkittävät poikkeamat raportoidaan tulosohjauksesta vastaaville SYKEssä ja YM:ssä.

5.2 Tulossopimuksen toteutuman raportointi

Tulossopimuksen kunkin budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa Valtiokonttorin asettamien aikataulujen mukaisesti. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmä Netraan kesäkuun lopun tilanteesta 31.8. mennessä ja vuoden lopun tilanteesta Valtiokonttorin kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Tulossopimuksen toteutumista seurataan vuoden aikana johdon kokouksissa. Tuolloin myös mahdolliset muutokset ja poikkeamat todetaan sekä sovitaan erikseen tarvittavista toimenpiteistä.

6. Voimassaolo ja allekirjoitukset

Tämä tulossopimus liitteineen on voimassa 1.1.2016 - 31.12.2019.

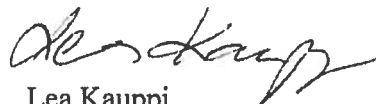
Helsingissä 2. päivänä joulukuuta 2015

Kimmo Tiilikainen
maatalous- ja ympäristöministeri

Hannele Pokka
kansliapäällikkö
ympäristöministeriö

Lea Kauppi
pääjohtaja
Suomen ympäristökeskus

